

ҚАБЫЛДАНДЫ:

Қарағанды облысы білім
басқармасы Шахтинск
қаласы білім бөлімінің
«№11 жалпы білім беретін
мектебі» КММ
педагогикалық кеңсеінде

№ 1 хаттама

«27 » 08 2022 жыл

УТВЕРЖДЕНО:

Қарағанды облысы білім басқармасы
Шахтинск қаласы білім бөлімінің
«№11 жалпы білім беретін мектебі»
КММ директоры

Төлек

Г.У. Кakenбаева

№ 01 «10 » 09 2022 жыл

**Қарағанды облысы білім басқармасы Шахтинск қаласы білім бөлімінің «№11
жалпы білім беретін мектебі» КММ психологиялық-педагогикалық сұйемелдеу
қызметі туралы ЕРЕЖЕ**

1. Жалпы ережелер.

1.1. Осы Ереже Қарағанды облысы білім басқармасы Шахтинск қаласы білім бөлімінің «№11 жалпы білім беретін мектебі» КММ психологиялық-педагогикалық сұйемелдеу (бұдан әрі – Психологиялық қызмет) қызметін реттейді.

1.2. Психологиялық-педагогикалық сұйемелдеу оку-тәрбие процесінің барлық қатысуышыларына көмек пен қолдаудың ерекше түрі болып табылады. Бұл әр баланың мүмкіндіктері мен қажеттіліктеріне сәйкес табысты оқу мен дамуы үшін әлеуметтік-психологиялық және педагогикалық жағдайлар жасайтын мамандардың біртұтас, жүйелі үйімдастырылған қызметі.

1.3. Психологиялық қызметтің қызметі мүмкіндік береді:

1) мектептегі дезадаптация және оқудағы киындықтар қаупі бар балаларды уақытыны анықтау;

2) оқушылардың даму ауытқуларын еңсеруде ерте психологиялық-педагогикалық көмекті жүзеге асыруға (анықталған сәттен бастап);

3) білім беру процесі жағдайында балалар мен жасөспірімдердің денсаулығын тиімді дамытуды, әлеуметтендіруді, сақтауды және нығайтуды, құқықтарын қорғауды қамтамасыз ету мақсатында оқушыларды психологиялық-педагогикалық сұйемелдеуді жүзеге асыруға;

4) балаларды дамыту мен тәрбиелеу үшін неғұрлым қолайлы жағдайлар жасауды ескере отырып, білім беру үйімінің даму бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға жәрдемдесуге;

5) педагогтердің, тәрбиеленушілердің, ата-аналардың психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін (психологиялық мәдениетін) арттыру;

6) оқушыларды түзету-дамыту, тәрбие жұмысы мен оқытудың нәтижелілігіне мониторингті жүзеге асыру (психологиялық-педагогикалық мониторинг).

1.4. Психологиялық-педагогикалық сұйемелдеу қызметі мектептің құрылымдық бөлімшесі болып табылады, ол әртүрлі білім беру деңгейлерінде келесі міндеттерді орындауды:

1) бастауыш мектеп-мектепте оқуға дайындықты айқындау, мектепке бейімделуді қамтамасыз ету, оқушылардың оқу іс-әрекетіне қызығушылығын арттыру, танымдық және оқу уәждемесін дамыту, дербестік пен өзін-өзі үйімдастыруды дамыту, жеке ерекшеліктері мен әлеуетті мүмкіндіктерін ескере отырып, әрбір оқушының тілегі мен «үйрену қабілетін» калыптастыруға, шығармашылық қабілеттерін дамытуға қолдау көрсету;

2) негізгі мектеп-оқушының негізгі мектепке көшуін сүйемелдеу, оқытудың жаңа жағдайларына бейімделу, жеке және құндылық-семантикалық өзін-өзі анықтау және өзін-өзі дамыту міндеттерін шешуде қолдау, тұлғалық проблемалар мен әлеуметтену проблемаларын шешуге көмектесу, өмірлік дағдыларды қалыптастыру, невроздардың профилактикасы, ата-аналармен және құрдастарымен сындарлы қарым-қатынас орнатуға көмектесу;

3) орта мектеп-оқушыға бейінді бағдарлауда және кәсіби өзін-өзі анықтауда көмек көрсету, экзистенциалдық проблемаларды шешуде қолдау (өзін-өзі тану, өмірдің мәнін іздеу, жеке сәйкестікке қол жеткізу), уақытша перспективаны дамыту, максат қою қабілеті, психоәлеуметтік құзыреттілікті дамыту.

1.5. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің негізгі принциптері:

1) баланың дамуының кез келген проблемасын шешуге кешенді, пәнаралық тәсіл;

2) білім беру процесінде баланың дамуын сүйемелдеудің үздіксіздігі;

3) сүйемелдеу процесін ақпараттық-әдістемелік қамтамасыз ету;

4) ілеспе қызметті әлеуметтік-педагогикалық және психологиялық жобалау (болжай);

5) ерекше білім беру қажеттіліктері бар балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу жөніндегі іс-шараларға ата-аналарды, педагогикалық және балалар ұжымын белсенді тарту.

2. Қарағанды облысы білім басқармасы Шахтинск қаласы білім бөлімінің «№11 жалпы білім беретін мектебі» КММ психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру

2.1. Оқушыларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу психологиялық-медициналық-педагогикалық консультацияның (бұдан әрі - ОПМПК) қорытындысы мен ұсынымдары, сондай-ақ оқушыларды диагностикалық тексеру деректері негізінде жүзеге асырылады.

2.2. Сүйемелдеу қызметі мамандарының кәсіби өзара іс-қимылды үшін директордың бүйрығымен мектепте психологиялық - педагогикалық консилиум (бұдан әрі-педконсилиум) құрылады.

2.3. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметіне басшылықты №11 ЖББМ директорының бүйрығымен тағайындалатын қызмет басшысы жүзеге асырады. Қызметтің барлық мамандары лауазымдық нұсқаулықтар мен функционалдық міндеттерге сәйкес сүйемелдеу бойынша бірлескен қызметті жүзеге асырады. Қызметке пән мұғалімдері, тәрбиешілер, оқушылардың ата-аналары, үйрмелердің(секциялардың) басшылары, қоғамдық бірлестіктердің өкілдері және басқа да мұдделі тұлғалар тартылуы мүмкін.

2.4. Өз қызметінде №11 ЖББМ психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі балалардың құқықтарын қорғау саласындағы халықаралық актілерді: БҰҰ-ның Бала құқықтары туралы Конвенциясын, БҰҰ-ның Мұгедектердің құқықтары туралы Декларациясын, білім беру саласындағы кемсітушілікке қарсы күрес туралы Конвенцияны, балалардың өмір сүруін, корғалуын және дамуын қамтамасыз ету туралы Дүниежүзілік декларацияны, КР «Білім туралы», «Мүмкіндігі шектеулі жандарды әлеуметтік медициналық-педагогикалық және тузеу арқылы қолдау туралы» Зандарын, КР Білім және ғылым министрлігінің бүйрықтары мен нұсқаулықтарын, № 11 ЖББМ жарғысымен, «Орта білім беру ұйымдарындағы психологиялық қызмет қызметінің қағидаларын» (2011 жылғы 20 желтоқсандағы №528), «Қазақстан Республикасы білім мүмкіндігі шектеулі балаларды психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру» (2011 жылғы 12 желтоқсандағы № 524) және осы Ережені басшылыққа алады;

3. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің мақсаттары мен міндеттері

3.1. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің мақсаты оқушылардың барынша дамуы, олардың табысты окуы мен әлеуметтенуі үшін жағдай жасауға

бағытталған ағартушылық, диагностикалық және түзету іс-шараларының кешенін іске асыру арқылы білім беру процесінің барлық қатысуышыларына психологиялық-педагогикалық сүйемелдеуді ұйымдастыру болып табылады.

3.2. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің міндеттері:

- оқушылардың психологиялық денсаулығын сақтау;
- оқушылардың тұлғалық және зияткерлік дамуына жәрдемдесу, өзін-өзі тәрбиелеу және өзін-өзі дамыту қабілетін қалыптастыру;
- тез дамып келе жатқан ақпараттық қоғам жағдайында оқушылардың табысты әлеуметтенуіне психологиялық көмек көрсету;
- оқушылардың психологиялық қындықтары мен проблемаларын шешу бойынша психотүзету жұмыстарын жүзеге асыру;
- тәрбиленушінің жеке басының құқықтары мен мұдделерін қорғау, олардың психологиялық және физикалық дамуы мен оқуының қауіпсіз жағдайларын қамтамасыз ету, психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік мәселелерді шешуге қолдау көрсету және жәрдемдесу;
- даму және оқыту проблемаларының туындауының алдын алу үшін баланың даму мүмкіндіктері мен ерекшеліктерін кешенді диагностикалау;
- оқушылар, педагог қызметкерлер, ата-аналар арасында консультативтік-ағартушылық жұмыс;
- білім беру үдерісі субъектілерінің психологиялық-педагогикалық құзыреттілігін арттыру.

3.3. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің мамандары өз қызметін 1.5-тармақта көрсетілген қағидаттарға сәйкес ұйымдастырады. осы Ереженің лауазымдық нұсқаулықтарына сәйкес.

3.4. Баланы және оның отбасын алып жүру туралы шешімді ПМПК ұсынымдары, қорытындылары негізінде қызметтің барлық мамандары бірлесіп қабылдайды.

3.5. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі білім беру ұйымдарымен және білім беру, денсаулық сақтау, әлеуметтік қорғау ұйымдарымен, білім беру ұйымдарына оқушыларды тәрбиелеу мен дамытуда көмек көрсететін әлеуметтік әріптестермен тығыз байланыста жұмыс істейді.

4. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің негізгі бағыттары

4.1. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің негізгі бағыттарына мыналар жатады:

- психоәлеуметтік диагностика-оқушылардың бастапқы мүмкіндіктерін, тұлғаның жеке ерекшеліктері мен бейімділігін, оның оқыту және тәрбиелеу процесіндегі әлеуетті мүмкіндіктерін анықтау бойынша зерттеулер жүргізу, сондай-ақ оқушылардың дамуындағы ауытқуларды, окудағы қындықтардың себептерін, әлеуметтік бейімделуді анықтау; әлеуметтік тәуекелдің әлеуетті және нақты топтарын анықтау;
- психо-түзету жұмысы-педагог-психологтың, әлеуметтік педагогтың, логопед-мұғалімнің, дефектолог-мұғалімнің оқушылармен түзету-дамыту жұмысының бағдарламаларын әзірлеу жөніндегі бірлескен қызметі; білім беру процесіне қатысуышылардың жалпы және арнайы қабілеттерін дамыту бойынша әлеуметтік-психологиялық тренингтерді, рөлдік ойындарды, ата-аналар арасында топтық пікірталастарды, педагогикалық ұжымды ұйымдастыру және өткізу;
- психоәлеуметтік диагностика-оқушылардың бастапқы мүмкіндіктерін, тұлғаның жеке ерекшеліктері мен бейімділігін, оның оқыту және тәрбиелеу процесіндегі әлеуетті мүмкіндіктерін анықтау бойынша зерттеулер жүргізу, сондай-ақ оқушылардың дамуындағы ауытқуларды, окудағы қындықтардың себептерін, әлеуметтік бейімделуді анықтау; әлеуметтік тәуекелдің әлеуетті және нақты топтарын анықтау;

- психо-түзету жұмысы-педагог-психологтың, әлеуметтік педагогтың, логопед-мұғалімнің, дефектолог-мұғалімнің оқушылармен түзету-дамыту жұмысының бағдарламаларын әзірлеу жөніндегі бірлескен қызметі; білім беру процесіне қатысушылардың жалпы және арналы қабілеттерін дамыту бойынша әлеуметтік-психологиялық тренингтерді, рөлдік ойындарды, ата-аналар арасында топтық пікірталастарды, педагогикалық ұжымды ұйымдастыру және өткізу;

- ұйымдастырушылық-әдістемелік қызмет - ұйымдастырушылық-әдістемелік және ғылыми-әдістемелік жұмыс жүргізу (сүйемелдеу нәтижелерін талдау және жалпылау, оны жетілдіру бойынша ұсынымдар әзірлеу, ғылыми зерттеулер материалдарын өндеу); әдістемелік бірлестіктерге, семинар-практикумдарға, тәрбие және әлеуметтену мәселелері жөніндегі конференцияларға қатысу; тәрбиеленушілерді сауықтыру бағдарламаларын әзірлеуге және іске асыруға қатысу олардың денсаулық жағдайы; инновациялық әдістемелерді менгеру бойынша семинарлар, тренингтер мен консультациялар ұйымдастыру және өткізу; ерекше білім беру қажеттіліктері бар балалардың деректер банкін қалыптастыру, психологиялық-педагогикалық және медициналық-әлеуметтік сүйемелдеу бойынша отандық және шетелдік ғылым мен практиканың жетістіктерін зерделеу.

5. Психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі мамандарының жауапкершілігі

5.1. КР заңнамасында белгіленген тәртіппен психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметінің мамандары:

- №11 ЖББМ Жарғысы мен ішкі еңбек тәртібінің ережелерін, психологиялық-педагогикалық сүйемелдеу қызметі басшысының занды өкімдерін және өзге де жергілікті нормативтік актілерді, лауазымдық міндеттерді дәлелсіз себептермен орынданамау немесе тиісінше орынданмау;
- түзету сабактары кезіндегі балалардың өмірі мен денсаулығы;
- соңғысының физикалық немесе психикалық денсаулығының нашарлауына әкеп соқтырган өз құзыреті шегінде баланы тексеру бойынша негізсіз қорытынды шығару;
- соблюдение прав и свобод личности ребенка;
- конфиденциальность полученных данных при обследовании;
- ведение документации и ее сохранность;
- соблюдение трудовой дисциплины, правил производственной санитарии и противопожарной безопасности.
- баланың жеке басының құқықтары мен бостандықтарын сақтау;
- тексеру кезінде алынған деректердің құпиялышы;
- құжаттаманы жүргізу және оның сақталуы;
- еңбек тәртібін, өндірістік санитария және өртке қарсы қауіпсіздік ережелерін сақтауға жауапты.